

سطح تحصیلات به عنوان عامل و مانع بزهکاری

افراد زیر ۱۸ سال

با مطالعه آماری منتخب در کانون اصلاح و تربیت استان تهران

مؤلف:

حسن احمدیان

سرشناسه	: احمدیان، حسن، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: سطح تحصیلات به عنوان عامل و مانع بزهکاری افراد زیر ۱۸ سال « با مطالعه جامعه آماری منتخب در کانون اصلاح و تربیت استان تهران »/حسن احمدیان.
مشخصات نشر	: تهران: آرنا، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۳۱۵ ص.
شابک	: 978-600-356-139-7
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: بزهکاری نوجوانان -- ایران -- تهران
موضوع	: سطح تحصیلات
موضوع	: بزهکاری، تحلیل -- ایران -- تهران
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ عس ۳ الف/۷۶ HV۹۰۷۶
رده بندی دیویی	: ۳۶۴/۳۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۲۰۱۶۲

نشر آرنا

عنوان	: سطح تحصیلات به عنوان عامل و مانع بزهکاری افراد زیر ۱۸ سال
مؤلف	: حسن احمدیان
ناشر	: آرنا
چاپ	: اول ۱۳۹۳
شمارگان	: ۱۰۰۰ نسخه قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۵۶-۱۳۹-۷

www.arnapub.com

چکیده

امروزه شاهد وقوع جرایم و جنایات گوناگونی هستیم که در آنها متغیر «تحصیلات» نقش عمده‌ای را ایفا می‌نماید. کم سوادی موجب می‌گردد تا شخص نسبت به ضد هنجار بودن عمل ارتكابی، دانش و اطلاعاتی کافی نداشته و یا به دلیل ضعف فرهنگی و اجتماعی آسان‌تر جذب فرآیندهای ضد اجتماعی شود. امروزه شمار زیادی از بزه‌کاران را کودکان و نوجوانان تشکیل می‌دهند که در آینده نیز مستعد بزه‌کاری خواهند بود. با توجه به آمارهای به دست آمده در این پژوهش در کانون اصلاح و تربیت، اکثر مددجویان از سواد و دانش کافی بی‌بهره و یا به تحصیلات بی‌علاقه بودند و همچنین غالباً خانواده‌هایی کم سواد و یا بی‌سواد داشتند، و با مشاهده آمار و ارقام به دست آمده می‌توان گفت که ارتقاء سواد و تحصیلات یکی از عوامل مهم در پیشگیری از جرایم می‌باشد. در این پژوهش سعی بر اثبات تاثیر میزان تحصیلات بر بزه‌کاری افراد مبنی بر نظریه‌های جرم‌شناسانه‌ی «معاشرت ترجیحی و یادگیری اجتماعی» صورت گرفت و همچنین شرح و تبیین پیشگیری از جرم با تاکید بر رهیافتهای «رشد مدار» و رابطه تاثیر خانواده، مدرسه، همالان و رسانه‌های جمعی بر میزان تحصیلات و علاقه کودک و نوجوان به ادامه تحصیل و آموزش هنجارها و ارزش‌های اجتماعی مورد بررسی واقع شد تا با اصلاح و تقویت عوامل حمایت‌کننده بر این امر و کاهش و حذف عوامل خطر در این نهادها، بی‌سوادی در جامعه ریشه کن و متعاقباً میزان جرایم و مجازات‌ها نیز به همان نسبت کاهش پیدا نماید و جلوی بسیاری از بزه‌کاری‌های سفاکانه و خشونت‌آمیز گرفته شود.

کلید واژگان:

بزه‌کاری - تحصیلات - کودک و نوجوان - پیشگیری از جرم - سیاست جنایی افتراقی

فهرست مطالب

۱۲	 مقدمه
۳۱	بخش اول: تحصیلات عامل بزهکاری افراد زیر ۱۸ سال
۳۲	فصل اول: ضرورت علم آموزی و بحران بیسوادی
۳۳	مبحث اول: علم آموزی: تاریخچه، ارزش و فراگیری آن
۳۴	گفتار اول: سیر تاریخی و ارزش علم آموزی
۳۵	بند اول: سیر تاریخی علم آموزی
۳۸	بند دوم: ارزش علم آموزی از منظر قرآن، روایات، اجتماع
۳۳	گفتار دوم: تبیین ضرورت فراگیر بودن علم آموزی بین تمام رده های سنی
۳۸	مبحث دوم: گستره بی سوادی افراد زیر ۱۸ سال و عوامل آن
۳۹	گفتار اول: گستره بی سوادی در ایران
۴۱	گفتار دوم: علل شناسی فقر تحصیلی
۵۰	فصل دوم: تعامل تحصیلات و بزهکاری افراد زیر ۱۸ سال
۵۲	گفتار اول: پیشگیری از جرم با تاکید بر رهیافتهای جامعه محور
۵۳	بند اول: نظریه معاشرت ترجیحی
۵۸	بند دوم: نظریه یادگیری اجتماعی
۶۳	گفتار دوم: پیشگیری از جرم با تاکید بر رهیافتهای رشد مدار
۶۷	مبحث دوم: انواع جرایم افراد زیر ۱۸ سال بر اساس سطوح تحصیل
۶۸	گفتار اول: جرایم افراد فاقد تحصیلات
۷۸	گفتار دوم: جرایم افراد تحصیل کرده
۸۵	بخش دوم: تحصیلات مانع بزهکاری افراد زیر ۱۸ سال
۸۶	فصل اول: ضرورت پیشگیری از بزهکاری افراد زیر ۱۸ سال
۸۷	مبحث اول: خانواده و کودک و نوجوان
۸۸	گفتار اول: بررسی عوامل خطر در خانواده

- بند اول: آلودگی خانواده ۸۸
- بند دوم: قیود خانوادگی ۹۱
- بند سوم: فقدان والدین ۹۳
- بند چهارم: ناسازگاری و نابسامانی های موجود در خانواده ۹۴
- گفتار دوم: بررسی عوامل حمایت کننده در خانواده ۹۹
- بند اول: توانمندسازی و نظارت خانوادگی ۱۰۰
- بند دوم: برنامه های حمایتی اطفال ۱۰۳
- مبحث دوم: مدرسه و کودک و نوجوان ۱۰۵
- گفتار اول: بررسی عوامل خطر در مدرسه ۱۰۶
- بند اول: اختلال در کارکرد رشد ۱۰۷
- بند دوم: معضل ترک تحصیل ۱۱۲
- گفتار دوم: بررسی عوامل حمایت کننده در مدرسه ۱۱۶
- بند اول: مداخلات مدرسه محور ۱۱۷
- بند دوم: مداخلات دانش آموز محور ۱۲۰
- مبحث سوم: همالان و رسانه ها و کودک و نوجوان ۱۲۲
- گفتار اول: بررسی عوامل خطر در گروه همسالان و رسانه ها ۱۲۳
- بند اول: برنامه های حمایتی مبتنی بر همسالان ۱۳۳
- فصل دوم: سیاست جنایی افتراقی بزهکاران زیر ۱۸ سال با تاکید بر تحصیل ۱۳۸
- مبحث اول: سیاست جنایی تقنینی ۱۳۹
- گفتار اول: سیاست جنایی تقنینی کنشی ۱۴۰
- بند اول: اجباری کردن سواد آموزی ۱۴۰
- بند دوم: تسهیل ادامه تحصیل ۱۴۱
- گفتار دوم: سیات جنایی تقنینی واکنشی ۱۴۳
- بند اول: الزام به سوادآموزی در قالب ضمانات اجرای اجتماعی ۱۴۳

- بند دوم: ارتقاء برنامه های مدرسه مدار در قالب جایگزینی های حبس ۱۴۵
- مبحث دوم: سیاست جنایی قضایی ۱۴۹
- گفتار اول: فردی سازی کیفر با توجه به قضات به نقش سواد در بزهکاری متهم ۱۵۰
- گفتار دوم: تعامل مدرسه و نظام عدالت کیفری در اجرای ضمانت اجرای اجتماعی ۱۵۱
- مبحث سوم: سیاست جنایی اجرایی ۱۵۲
- گفتار اول: سیاست جنایی کنشی اجرایی با تأکید بر مدرسه مداری ۱۵۲
- بند اول: ارتقاء برنامه آموزشی در مدارس ۱۵۳
- بند دوم: ایجاد علقه های عاطفی بین مربیان و دانش آموزان ۱۵۴
- بند سوم: تعامل مدرسه و خانواده دانش آموزان در معرض خطر ۱۵۵
- گفتار دوم: سیاست جنایی واکنشی اجرایی با تأکید بر مدرسه مداری ۱۵۶
- بند اول: تغییر عملکرد تنبیهی در مدارس ۱۵۷
- بند دوم: حذف برنامه های اخراج از مدرسه ۱۵۹
- بخش سوم ۱۶۱
- تحصیلات و تاثیر آن در بزهکاری در بوته عمل و تجربه ۱۶۱
- فصل اول: معرفی متغیرها و داده های پژوهش ۱۶۲
- مبحث اول: متغیرهای وابسته و مستقل پژوهش ۱۶۲
- گفتار اول: متغیرهای وابسته ۱۶۲
- گفتار دوم: متغیرهای مستقل ۱۶۲
- مبحث دوم: روش شناسی پژوهش و معرفی داده ها ۱۶۳
- گفتار اول: روش شناسی پژوهش ۱۶۳
- گفتار دوم: یافته ها ۱۷۳
- بند اول: یافته های مربوط به مددجویان ۱۷۳
- بند دوم: یافته های مربوط به دانش آموزان ۲۱۱

فصل دوم: تجزیه و تحلیل داده ها و یافته های جرم شناختی	۲۴۴
مبحث اول: تجزیه و تحلیل آماری داده ها	۲۴۴
مبحث دوم: تجزیه و تحلیل جرم شناختی	۲۷۱
بند اول: نتایج پژوهش	۲۷۱
بند دوم: محدودیت های خارج از اختیار پژوهشگر	۲۷۸
بند سوم: محدودیت های در اختیار پژوهشگر	۲۷۸
نتیجه گیری و پیشنهادها	۲۷۹
پیشنهادها	۲۸۸
پیوستها	۲۹۰
الف) نمونه پرسشنامه مربوط به جامعه آماری کودکان زیر ۱۸ سال مرکز کانون اصلاح و تربیت شهر تهران	۲۹۰
ب) نمونه پرسشنامه مربوط به جامعه آماری دانش آموزان مقطع دبیرستان شهر تهران	۲۹۹
منابع و مآخذ	۳۰۴

انسان موجودی اجتماعی می باشد و استمرار زندگی اجتماعی او مستلزم رعایت قواعد و هنجارهای اجتماعی است. هنجارهایی که از طرق مختلف به افراد جامعه آموخته می شود. بنابراین آموزش و تحصیل ارزشها و هنجارهای اساسی جامعه و نیز راههای اکتساب آنها از اهمیت فراوانی برخوردار است. آموزش این هنجارها به عهده مدارس و موسسات آموزشی و سپس خانواده می باشد. هرچه این نهادها در این زمینه کم کاری و ضعف نشان دهند به مراتب میزان رعایت نکردن ارزشهای مدنظر کاهش پیدا نموده و متقابلاً شاهد بروز خشونت و بزهکاری در جامعه خواهیم بود. بزهکاری به عنوان رفتاری مخالف با ارزشها و هنجارهای اجتماعی معلول علل و عوامل مختلفی می باشد که مهمترین علل آن نبود اطلاعات کافی در زمینه هنجار و ارزشهای جامعه است. با ارتقاء سطح تحصیلات شخص، درک و شعور شخص نیز بالاتر رفته و این خود عامل پیشگیرنده ای از بسیاری از جرایم خشونت آمیز و سفاکانه می باشد. زمانیکه فرد به حسن و قبح عمل ارتكابی واقف گردیده و آن را به عنوان عامل زشت و قبیح بداند سعی می نماید به خاطر حفظ شأن اجتماعی انجام آن عمل ممانعت کند به این نحو ارتقاء سطح دانش عامل بسیار مهمی در پیشگیری از جرایم محسوب خواهد شد.

این کتاب حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد حقوقی جزا و جرم شناسی واحد الکترونیکی دانشگاه آزاد اسلامی می باشد

الف- بیان مساله

امروزه محققان بر این امر متفق القول هستند که سواد امروزی و بالا رفتن سطح تحصیلات از قوی ترین عوامل بازدارنده ایست که مانع افراد از ارتكاب جرم و آلوده شدن آنان با اعمال ضد اجتماعی می شود زیرا فرد تحصیل کرده به سبب برخورداری از این نیرو، کمتر دست به ضد هنجارها خواهد زد و بندرت گرفتار فرایندهای ضد اجتماعی می شود و چنانچه عوامل دیگری وجودش را تحت فشار قرار دهد که نیروی موجود قادر به مقاومت در برابر آنها نباشد، انسان آموزش دیده و پرورش یافته کمتر مرتکب بی رحمی، سفاکی و خشونت خواهد شد و کمتر جنایاتی همچون آدمکشی، سوء قصدهای مختلف، ضرب و جرح را به وجود می آورد و حتی المقدور می کوشد تا از هرگونه تجاوز و تعرض خودداری ورزد، در حالی که فرد بی سواد به علت فقدان این عامل باز دارنده معمولاً در اعمالی که انجام می دهد فاقد کنترل های لازم است و کمتر می تواند از رفتارهای ضد اجتماعی روی برگرداند و جلوی اعمال بزهکارانه سد ایجاد نماید.